

Πάσα αίτησις Διαβύθυσιν «Νέας Ήρεύνης»

ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

Συντακτικὰ καὶ ἀπάντησις Ἑλληνικοῦ Σχολείου

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΑΓΚΥΣΟΥΛΑΚΗΣ

SS

Διευθυντής-Συντάκτης ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΛΑΤΑΚΗΣ

ΝΕΑ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Η'.

Ἐν Χανίοις τῆ 1 Μαΐου 1909—ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΑΡΙΘ. 551

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ ἐν τοῖς Νομοῖς Σφακίων, Ρεθύμνης καὶ Ηρακλείου συνδρομῆσαι ἡμῶν νὰ καταβάλωσι τὰς καθυστερουμένας συνδρομὰς εἰς τὸν περιοδεύοντα ἀντιπρόσωπον τῆς «Ν. Ἐρεύνης» κ. Μιχ. Μιχαηλιδάκην.

ΤΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΟΝ πρακτορεῖον ἐπαυσεν ἀπὸ τινος χρόνου νὰ μᾶς ἀναγγέλλῃ θανατικὰς ἐκτελέσεις ἐν Κ)πόλει καὶ σφαγὰς καὶ ταραχὰς ἐν Ἀνατολῇ. Ἐν τούτοις καὶ τὸ Στρατοδικεῖον τῶν Νεοτούρκων ἐξακολουθεῖ νὰ λειτουργῇ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, καὶ ἡ ἀντίδρασις τῶν Παλαιότουρκων νὰ ἐργάζεται ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Ἴσως κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας αἱ δύο αὐταὶ δυνάμεις, τὰς ὁ ἀνταγωνισμὸς τὴν στιγμὴν ταύτην ἀποτελεῖ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐν Τουρκίᾳ καταστάσεως, νὰ μὴ ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἔργον τι ἀξίου λόγου, καὶ εἰς τοῦτο νὰ ἀποδοθῇ ἡ ἔλληψις τηλεγραφικῶν εἰδήσεων ἢ ἴσως ἄλλως καὶ τὸ πρακτορεῖον νὰ αἰσθάνεται ἀποτροπισασμὸν πρὸς τὰ αἵματα ἢ νὰ ἐκουράσθῃ ἐξαγγέλλον ἡμῖν μονοτόνως σφαγὰς καὶ ταραχὰς καὶ θανατώσεις ἐν Τουρκίᾳ, καὶ προτιμᾷ νὰ μᾶς κρατῇ ἐνημέρους τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἀπεργίας τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ τοκετοῦ τῆς Βασιλείας τῆς Ὀλλανδίας, διὰ τὸν ὅποιον εἶναι καταγοητευμένοι οἱ ὑπήκοοι τῆς.

Ἡμεῖς διατάζομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἐν Τουρκίᾳ κατάστασις ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τόσον πολὺ ἐβελτιώθη καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῆς τροχίαν, ὥστε νὰ μὴ παρέχῃ ὕλην ἀξίαν ἐνδιαφέροντος εἰς τὰ τηλεγραφικὰ πρακτορεῖα. Εἰδήσεις ἅς συναντῶμεν εἰς τὰς Ἀθηναϊκὰς ἢ τὰς βυζαντινὰς ἐφημερίδας μᾶς παρουσιάζουσι τὴν κατάστασιν ταύτην ἐντελῶς ἀνώμαλον καὶ ἐκρυθμοτάτην. Μεθ' ὅλην τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου δυσσάρεσκεϊαν διὰ τὰς θανατικὰς ἐκτελέσεις ἐν ἀγνοίᾳ του, τὸ Στρατοδικεῖον, τὸ ὅποιον συνέστησε καὶ διατηρεῖ μόνῃ ἡ θέλησις τοῦ δικτάτορος Σεβκέτ, ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενον καὶ ἐκδίδον ἀποφάσεις θανατικὰς καὶ ἐντάλματα συλλήψεως ὄχι μόνον κατὰ στρατιωτῶν καὶ χιτζάδων καὶ χαφιέδων, ἀλλὰ καὶ κατὰ βουλευτῶν καὶ δημοσιογράφων καὶ ἄλλων ἐξελχόντων προσώπων, ἀνηκόντων οὐχ εἰς τὴν ἀντίδρασιν, ἀλλ' εἰς τὴν ἰσχυρῶς τὴν Φιλελευθέρων. Εἰς θάνατον κατεδικάσθη ὁ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «Μιζάν» διετάρχη δὲ ἡ σύλληψις τοῦ διευθυντοῦ καὶ τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς «Ἰκδὰμ», τῆς μόνης σχεδὸν ἐκ τῶν Τουρκικῶν ἐφημερίδων, ἣτις διεκρίθη διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν μετριοπαθειάν τῆς ἀπέναντι τῶν ἄλλων ἐθνικότητων, καθ' ὃν χρόνον τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα τοῦ νεο-

τουρκικοῦ κομιτάτου ἐμαίνοντο κατ' αὐτῶν ἐλαυνόμενα ὑπὸ τοῦ στενοῦ ἐθνοκρατικοῦ πνεύματος τὸ ὅποιον τὰ διέκρινε πάντοτε, ἐζητήθη δὲ δι' ἐγγράφου τοῦ δικτάτορος ἀπὸ τὴν Βουλὴν ἡ ἄδεια τῆς καταδιώξεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων ἐν τῇ Βουλῇ Ἰσμαήλ Κεμάλ βέη καὶ τοῦ ὄπαδοῦ του Μουφίτ, ἐκλήθη εἰς τὴν ἀνάκρισιν ὁ ὁμογάλακτος ἀδελφὸς τοῦ Σαμπαχεδὶν Φαζλῆ βέης καὶ ἐπαύθησαν σχεδὸν ὅλοι αἱ τουρκικαὶ φιλελευθεραὶ ἐφημερίδες, αἵτινες κατεπολέμησαν τὸ νεοτουρκικὸν κομιτάτον καὶ ἀντετάχθησαν κατὰ τῶν ἐθνοκρατικῶν αὐτοῦ τάσεων. Δηλαδὴ μετὰ τῶν ἀντιδραστικῶν καὶ ὑπὲρ αὐτοὺς καταδιώκονται μέχρις ἐξοντώσεως καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἵτινες ἐκήρυξαν τὴν ἰδέαν τῆς ἐλευθέρως ἀναπτύξεως τῶν ἐθνικότητων καὶ ἀντετάχθησαν κατὰ τῶν ἀπορροφητικῶν τάσεων τῶν νεοτούρκων. Ἐννοεῖται ὅτι διὰ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ καταδίωξις αὐτῆ ἐπενοήθη ἡ κατηγορία ὅτι συνέπραξαν εἰς τὸ τελευταῖον ἀντιδραστικὸν κίνημα, πλάττονται δὲ ἐγγράφα ἐνοχοποιητικὰ δι' αὐτοὺς, ἀνακαλυπτόμενα δὴθεν σήμερον εἰς τὸ Γιλδίξ. Καὶ εἶναι γνωστὸν πόσον διακρίνεται τὸ νεοτουρκικὸν κομιτάτον εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ δημιουργεῖν πλαστὰς κατηγορίας, δὲν ἐλησημονήθη δὲ ὁ θόρυβος ὃν ἄλλοτε προσκάλεσε ἐπὶ τῇ βᾶσει ἐγγράφων ἀποδειχθέντων πλαστῶν ὅπως ἐξοντώσῃ ἐν ἄλλο σωματεῖον «Μεβακίαν μιλλέτ» ὀνομαζόμενον, τὸ ὅποιον ἐθεώρει ἐπικίνδυνον εἰς τὰ σχέδιά του.

Καὶ ἐνῶ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ οἱ νεότουρκοι διὰ τῆς μεθόδου τοῦ Στρατοδικείου προσπαθοῦσι νὰ ἐξοντώσωσιν ὅλους τοὺς ἄνδρας τῆς νέας Τουρκίας, οἵτινες ὑπὸ εἰλικρινῶς φιλελευθέρων ἀρχῶν ἐμπνεόμενοι ὑπεστήριξαν τὴν πραγματικὴν ἰσότητα μετὰ ὄλων τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐθνικῶν καὶ τὴν ἐλευθέρως ἀνάπτυξιν αὐτῶν, καὶ τὴν ἰδέαν τοιοῦτων ἐνέγραψαν εἰς τὸ πολιτικὸν πρόγραμμά των, ἡ κατὰ τῶν νεοτούρκων ἀντίδρασις ἐν Ἀνατολῇ ἐκδηλοῦται διὰ τρόπον ἐντελῶς παραδόξου καὶ ἀξίου νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης. Οἱ παλαιότουρκοι ἐν Ἀνατολῇ θέλοντες νὰ ἀντιδράσωσι κατὰ τῶν ἐπικρατησάντων ἐν Κ)πόλει νεοτούρκων δὲν κηρύττονται κατὰ τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας, δὲν ἐπαναστατοῦσι κατὰ τῆς νεοτουρκικῆς κυβερνήσεως, ἢ δὴθεν πολεμοῦσι, δὲν ἐξεγείρονται κατὰ τῶν καθεστηρικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ..... σφάζουσι χριστιανούς. Ὅλοι αἱ εἰδήσεις τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων παριστῶσι τὴν ἐν Ἀνατολῇ κατάστασιν φρικώδη. Μία πληροφορία ἀναφέρει ὅτι ἐντὸς μοναστηρίου ἐξωλοθρεύθησαν τελείως 4,000 γυναικῶν παιδία Ἀρμενίων, τὰ ὅποια εἶχον καταφύγει ἐκεῖ πρὸς σωτηρίαν, ἀγγλικὸν δὲ πολεμικὸν περιπολοῦν παρὰ τὰς ἐκβολὰς ἐνὸς ποταμοῦ εἶδε ποταμὸν ἀπὸ πτώματα ἐκβραζόμενα ὑπὸ

τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν. Δὲν εἶναι ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἀντιδράσεως πολὺ παράδοξος καὶ περισσώτερον ὑποπτος; Καὶ ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι κατὰ τῆς τοιαύτης ἀντιδράσεως ἢ ἐν Κ)πόλει νεοτουρκικῆς κυβερνήσεως οὐδεμίαν ἀξίαν λόγου μέχρι σήμερον ἐνέργειαν ἀντέταξεν, οὐδὲν μέτρον ἀποτελεσματικὸν ἔλαβε, δὲν ἀγεται εἰς τὸν ἀνυποπευθεῖς ἢ δὴθεν ἀντίδρασις τῶν παλαιότουρκων ἐν Ἀνατολῇ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ συμπλήρωσις τοῦ προγράμματος τοῦ Ἀχμέτ Ριζᾶ καὶ τῶν ἐθνοκρατικῶν νεοτούρκων, οἵτινες ἐνῶ διὰ τοῦ Στρατοδικείου πλήττουσιν ἐκείνους ἐκ τῶν τούρκων οἵτινες ἐνόμισαν ὅτι εἶναι ἐπιτετραμένη ἡ ἰσότης μετὰ τῶν Τούρκων καὶ Χριστιανῶν, διὰ τῆς ἀντιδράσεως ἐπιδιώκουσι τὴν ἐξόντωσιν αὐτῶν τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν διευκολύνουσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐθνοκρατικοῦ προγράμματός των; Μὰ τὸν Θεόν, ἐάν ἡ ἀδράνεια τῆς νεοτουρκικῆς κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν φρικαλεοτήτων τῶν παλαιότουρκων ἐν Ἀνατολῇ δὲν ἀποτελεῖ μίαν ἀποτρόπαιον συμπαγνίαν, ἢ ἀνοχὴ μετ' ἧς παρακολουθεῖ τὸ ἐπιτελούμενον ἐξολοθρευτικὸν ἔργον ἰσοδυναμεῖ πρὸς συνηθὴν εἰς αὐτό, δὲν βλέπομεν δὲ κατὰ τὴν ἐβελτιώθη ἡ κατάστασις ὑπὸ τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα, ἀφοῦ ἐκ τῶν νεοτέρων πληροφοριῶν βεβαιοῦται ὅτι ἡ ἔκτασις τῶν ἐνεργουμένων σφαγῶν ὑπερέβη τὰς ἐπὶ Σουλτάν Χαμῆτ διαπραχθείσας.

Ο ΔΙΚΤΑΤΩΡ ΜΑΧΜΟΥΤ ΣΕΒΚΕΤ ΠΑΣΣΑΣ

Εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν σήμερον ἐν Τουρκίᾳ κατάστασιν μία φυσιογνωμία φαίνεται ὑπερέχουσα καὶ διακρινομένη, ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ **Μαχμούτ Σεβκέτ πασσάς**. Ὑπερδύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ὁ τρόπος μετ' οὗ ἐνήργησε ἦτο θαυμάσιος, ἢ δὲ ὑπ' αὐτοῦ κατέληψεν τῆς Κ)πόλεως μετὰ τοῦ Γιλδίξ, ἢ αἰχμαλωσία τοῦ Σουλτάνου καὶ ἡ ἀπέλασις αὐτοῦ ἐκ τῆς πρωτεύουσῆς, ἢ καταπτώσις ἦν διὰ τῆς ἀστραπιαίας ταχύτητος καὶ τῆς ἀποφασιστικότητος μετ' ἧς ἐνήργησε, προὔξεν ἴσως εἰς τὸν φανατικὸν ὄχλον τῆς Κ)πόλεως καὶ ἡ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐξουδετέρωσις καὶ παράλυσις πάσης ἀντιδράσεως, εἶναι κατορθώματα ἅτινα ἀποδεικνύουσιν ἄνδρα ἰσχυροῦ νοῦ, δυνατῆς θελήσεως καὶ σιβαρῆς χειρὸς.

Ἀλλὰ καὶ τὰ μετὰ τὴν καθάρσειν τοῦ Χαμῆτ καὶ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ Μεχμέτ Ρεσάτ, καὶ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν σωματίων καὶ τὸν σχηματισμὸν κοινοβουλευτικῆς κυβερνήσεως συμβαίνοντα, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ Μαχμούτ Σεβκέτ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς νέας καταστάσεως, ὁ διευθύνων νοῦς καὶ ἡ ἐκτελοῦσα χεὶρ. Ἐκήρυξε τὸν στρατιωτικὸν νόμον καὶ ἐπέμψεν τὸν ἐκπτώον Σουλτάνον εἰς Θεσσαλονικίαν περιωρισθῆ δὲ εἰς τὸ νὰ ἀναγγεῖται τὰ δύο ταῦτα σοβαρὰ γεγονότα ὡς τετελεσμένα εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ἣτις δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ τὰ ἐγκρίνῃ.

Ἰδρυσεν στρατοδικεῖον, καὶ δικάζει καὶ καταδικάζει καὶ θανατῶνει χωρὶς κανένα νὰ ἐρωτῇ. Ὁ Σουλτάνος, λέγει, διεμαρτυρήθη πρὸς αὐτὸν διὰ τὰς ἐκτελουμένας θανατώσεις χωρὶς νὰ ἐρωτᾶται. Τὶ τῷ ἀπήντησεν ὁ δικτάτωρ δὲν ἐγνώσθη, τὸ στρατοδικεῖον ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ λειτουργῇ καὶ νὰ ἐκδίδῃ καταδικαστικὰς ἀποφάσεις ὡς καὶ πρὸ τῆς διαμαρτυρίας τοῦ Σουλτάνου. Χαρακτηριστικὸν τῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἐπιβολῆς ἦν ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ ἀσκέϊ ἐπὶ πάντων ἐν Κ)πόλει εἶναι τὸ ἐξῆς: Ἐνμὶ τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς ἀνεγνώσθη βεζυρικός τεσκερὲς δι' οὗ συνιστάται ἡ ἐπίσπευσις τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν νομοσχεδῶν περὶ ἄλλων, περὶ δημοσίων συναθροίσεων, περὶ σωματείων καὶ περὶ τύπου, διότι, προσθέτει ὁ Μ. Βεζύρης διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὸ διαβῆμά του τοῦτο, ὁ ἀρχιστράτηγος Μαχμούτ Σεβκέτ πασσάς εἰδήλωσεν ὅτι πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν νόμων τούτων εἶναι ἀδύνατος ἡ ἄρσις τοῦ στρατιωτικοῦ Νόμου.

Ἐν ἄλλαις λέξεσι, αὐτὸς ὅστις ἐκήρυξε τὸν στρατιωτικὸν νόμον χωρὶς νὰ ἐρωτηθῆ οὔτε Σουλτάνον, οὔτε Βουλὴν οὔτε Κυβέρνησιν, αὐτὸς θὰ κρίνῃ καὶ πότε πρέπει νὰ τὸν ἀρῇ.

Ἐπιστέυομεν ὅτι ὁ μακεδονικὸς στρατὸς ἦτο ὄργανον τοῦ Κομιτάτου καὶ ὅτι ὁ ἀρχιστράτηγος ἐνήργει κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν ἰθιόντων αὐτοῦ. Ἐν τούτοις δύο ἐπιχειρηματὶ δηλώσει: τοῦ στρατιωτικοῦ δικτάτορος δημοσιευθεῖσαι εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Κ)πόλεως, προσπαθοῦσι νὰ ἐξελίξωσι τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ νὰ παραστήσωσι τὸν στρατὸν ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ ἔθνος καὶ μόνον τὸ ἔθνος, καὶ οὐχὶ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ κόμμα ὑπηρετοῦντα, ἐπιδιώκοντα δὲ διὰ τῆς σημερινῆς ἐνεργείας του τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ Συντάγματος, καὶ τὴν περιρρύρησιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τίποτε ἄλλο. Διὰ τῶν αὐτῶν δηλώσεων ὁ Σεβκέτ πασσάς ἀπευθύνεται καὶ πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς, καὶ ἀπειλεῖ αὐτοὺς δι' αὐστηρῶν τιμωριῶν ἐν ἢ περιπτώσει ἠθέλων φερωθῆ ὑπηρετοῦντες εἰς ὠρισμένα κόμματα. Χωρὶς νὰ θέλῃ τίς νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ γενναίου στρατιώτου, δύναται οὐχ' ἦστον νὰ ἀμφισβηλῇ περὶ τῆς πρακτικῆς ἀξίης τῶν δηλώσεων αὐτοῦ ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις. Ὁ Σεβκέτ θέλει νὰ φαίνεται ὅτι αὐτὸς καὶ ὁ στρατὸς του ὑπηρετοῦν τὴν πολιτικὴν τοῦ ἔθνους των. Ἀλλὰ ποῖος δίδει σήμερον τὸν τόνον καὶ τὸν ρυθμισμὸν εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτῆν; Τὸ νεοτουρκικὸν Κομιτάτον. Διὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Σεβκέτ ἐπεράθησε τοῦτο, καὶ ὑπαγορεύει σήμερον τὰς θελήσεις του. Καὶ ἡ θέλησις τοῦ κομιτάτου παριστῶται ὡς θελήσις ἐθνική, ἀφοῦ ὅλα τὰ ἄλλα κόμματα εἴτε συνταγματικὰ εἴτε ἀντισυνταγματικὰ ἐξεμηδενίσθησαν. Καὶ τὴν θέλησιν αὐτῆν τὴν ἐπέβληθησαν διὰ τοῦ στρατοῦ του. ἣτις ἡμῶν: ἄνευ τῆς στρατιωτικῆς βίης εἶναι ἀμφίβολον, ἀνθ' ἐπέπλεε, ὑπηρετεῖσά σήμερον ὁ Σεβκέτ καὶ ὁ στρατὸς του.

Καὶ ὅταν παύῃ τὰς φιλελευθερὰς ἐφημερίδας, αἵτινες κατὰ τὴν μέχρι τῆς 31 Μαρτίου περίοδον τοῦ Συνταγματικοῦ βίου ἐν Τουρκίᾳ πρωτηγωνίστησαν ἐν τῷ ἀγῶνι κατὰ τῶν ἐθνοκρατικῶν τάσεων τοῦ κομιτάτου, καὶ ὅταν καταδικάζῃς θάνατον τοῦ συντάκτου, αὐτῶν καὶ ζητεῖ τὴν καταδίωξιν τῶν φιλελευθέρων βουλευτῶν, δύναται μὲν νὰ λέγῃ ὅτι ὑπηρετεῖ τὴν ἐ-